בסד

צבי יהודה ערב טוב ומזל טוב.

חלפו השנים. בראשונות היית גר בבית אל, ואז זכינו לחיות איתך כאן בבאר שבע לפני שחזרתם לבית אל לפני כמעט שנתיים.
כן,
חלפו השנים אך הזכרון הכי חזק שיש לי עליך הוא מהימים הרבים שהיית הולך איתי לגן ומדברים בדרך. לפעמים אתה היית מעלה את השאלה שסביבה שוחחנו, לפעמים אני. אך מעולם איני זוכר שהיתה השיחה משעממת. אדרבה! היינו הרבה מדברים על דברים שראינו בדרך - בטבע, או איך שאנשים מתנהגים ועוד. אך לרוב, שוחחנו על מספרים - אתה אוהב מאד חשבון ובשיחות אלה התחלתי להכיר את זה בך. הסקרנות שלך הקסימה אותי ושיחות אלה חסרות לי היום...

אגב, נולדת בפרשה שמרבה במספרים, פר' **תזריע-מצרע** (גם אז, אגב, ביום שלישי) – 7 ימים ליולדת ואח"כ 7 ימי הסגר למצורע, ביום השמיני לימול בשר עורלתו, 33 ימי טהרה, 66 ימי טהרה ועוד. ואף יום ההולדת שלך חל בימי הספירה. כך שמטבע הדברים הנך מאד מחובר למספרים.

מזכרונות אלה רציתי להתייחס לשלב זה החדש בחיים שלך - נכנסת היום לנועם עול המצוות. מכאן אתה מחוייב לקיים את מצוות ה', דבר שלמדת לאהוב כל כך למשך השנים עד הלום, עד עכשיו. לא תמיד ברור לנו למה ה' מצווה אותנו לעשות דבר זה או אחר - המחבר את 'ספר החינוך' מביא לנו טעמים לכל מצוה - מעין תבלין כדי להוסיף טעם למצוה. טעם טוב כמובן.

נראה לי כי אפשר למצוא טעם המקשר בין עולם המצוות לעולם החשבון שאותו הנך אוהב כל-כך. לשם הדיון הזה ובירור העניין, נתמקד עכשיו רק במספרים מ-0 עד 99. ובכן, מערכת המספרים האלה מחולקת ל-3 סוגי מספרים. הקבוצה הראשונה: מ-0 ועד 9 מורכבת ממספרים חד-ספרתיים: 1, 2, 3 וכו'. וכן שמות המספרים הם מילה אחת - אחת, שתיים עד תשע.

הקבוצה ה-3 (עוד מעט נחזור לקבוצה השניה): מ-20 ומעלה, מספרים דו-ספרתיים הם, והיא בנויה לרוב מ-2 מלים: עשרים ואחד וכו', שלושים ואחד וכו', וכן הלאה. רק השם של מספרי העשרות הוא מילה אחת: עשרים, שלושים וכו.'

אך בכל שמות המספרים הללו, המילה הראשונה היא מתארת את הקבוצה הגדולה יותר, הכללית יותר - העשרות. רק אח"כ המילה שמתארת את הפרט - אחת, שתיים, שלוש וכו.'

בקבוצה ה-2: מ-10 ועד 19, גם כאן המספרים הם דו-ספרתיים ושוב השמות למספרים אלה, מלבד כמובן 10 עצמו, בנויים הם מ-2 מלים, אם כי הן מחוברות זו לזו במקף. ועוד - שבקבוצה הזו, הפרט מקדים את הכלל! ה"אחת" באה לפני ה"עשרה", ה"שתים" לפני ה"עשרה". וכך זה ממשיך עד וכולל "תשע"... "עשרה."

ובכן, 3 קבוצות-

הראשונה - מספרים חד-ספרתיים ושמות בני מילה אחת.

השניה - לרוב, מספרים דו-ספרתיים ושמות מחוברים, כאשר מילת הפרט מקדימה את מילת הכלל, ה"עשרה."

והקבוצה ה-3: גם היא לרוב מספרים דו-ספרתיים אך בשמות בני 2 מלים בלתי-מחוברות ובהם הכלל מקדים את הפרט: ה"אחת" באה אחרי ה"עשרים" וכך זה ממשיך עד המספר 99.

מה טמון כאן?

ומה נוכל להפיק מהתופעה המשונה הזאת ?

ואילו היה כך רק בשפה שלנו, בלשון הקודש, היינו אולי חושבים בכיוון מסויים. אך הוא נפוץ בכמה שפות, אולי אף יותר ממה שאני יודע. הוא כך באנגלית, בצרפתית (עד 16 לפחות) וברוסית, אולי גם בערבית. אולי כאמור בעוד שפות.

נראה אם כן כי מדובר במסר טמון במערכת המספרים מימים ימימה. שאיננו מודעים לו. משהו עמוק בתודעת העמים, כמו 7 ימים בשבוע – יחידת הזמן היחידה שאינה קשורה לגורם שמימי.

אם מתייחסים למספרים כמייצגי גילאים של אדם, אולי נוכל להבין משהו:

המספרים בקבוצה הראשונה, מ-0 עד 9 מייצגים את השנים הראשונות בחיי הילד, החשובות ביותר בשבילו. והמספרים חד-ספרתיים כי הילד תלוי לגמרי על הסובבים אותו. קודם-כל הוריו, ואחיו, חבריו ומוריו. הוא לומד, בשלבים, להיות יותר ויותר עצמאי, אך לרוב אלו השנים שבהן הוא ממוקד בעצמו ובצרכים האישיים שלו .

ואז הוא מגיע לגילאי הבגרות - מ-10 עד 20. בשנים אלה הוא נהיה יותר ויותר מודע שהוא חלק ממשהו גדול ממנו - משפחתו, סביבתו, מולדתו, עמו. הוא חשוב אמנם, אך הוא מחפש את מיקומו בתוך הכלל הזה .

לכן, כך נראה לי, שמות המספרים הללו כבר מורכבים משתי מלים - אחת מייצגת את הכלל: המילה "עשרה", אחת מייצגת את עולמו הפרטי: המספרים אחת, שתיים, וכן הלאה. הילד בשנים הללו כבר מחובר לכלל אך אינו בטוח איפה הוא ומה מקומו בזה. לכן המילה הפרטית מקדימה את המילה הכללית. הוא דואג לעצמו בתוך הכלל. אומר הלל: "אם אין אני לי מי לי, וכשאני לעצמי מה אני?"

ואז... בשעה טובה, הוא מגיע לגילאי המבוגרים - 20, 30 ועוד, שוב אנו למדים מהמשניות בפרקי אבות. הוא חלק מהכלל וגם בטוח בעצמו מה חלקו והיכן מקומו. והוא "שמח בחלקו". לכן מילת הכלל: עשרים, שלושים וכו' מקדימה את מילת הפרט: עשרים ואחד, עשרים ושתיים וכו.'

צבי יהודה - אתה נמצא עכשיו בגילאי ה"עשרה", והיום נהיית מחוייב במצוות. גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה. ועליך לנצל שנים אלה להמשיך לתהות ולשאול שאלות כדי לברר טוב מה חלקך המיוחד בתוך הכלל הזה. ה' מטיל עליך תפקידים שהנך היחיד בכל העולם כולו שיכול לבצע אותם. והוא גם חונן אותך בכלים ובתבונה שתוכל לעשות אותם בדרך הטובה ביותר. אף אחד עוד לא יודע מה התפקידים האלה, אולי אפילו אתה לא יודע. אבל אלה השנים שתתחיל להכיר את עצמך טוב יותר ואת חלקך בתמונה הגדולה יותר.

אנחנו מברכים אותך שתצליח בחיפוש הזה תוך כדי לימוד התורה בשמחה, כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה. התורה היא היא הדרך הנבונה לרכוש את הכלים שאתה צריך כדי לעבוד את ה.'

ברכת כהנים